

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 3 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő : **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók : **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy hasábos petíciósorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többször
hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Bátoritást nyerünk?

Tegnapelőtt azt a hirt hozták Bécsből, hogy az osztrák és a magyar kormány kísérletet kíván tenni arra, hogy még a nyár folyamán befejezze a kiegyezési tárgyalásokat a vám- és kereskedelmi szerződés ügyében.

Szeretnének konkrét törvényjavaslatokkal lépni a szeptemberben összeülő parlamentek elé, nehogy beálljon annak szüksége, hogy ez év december 31-én fel kelljen mondani a létező szerződést és ebből a kiegyezést ellenző áramlatok bátoritást nyerhessenek a Lajthán inuen és a Lajthán tul.

Nem tudjuk, mi igaz e hirben? De azt tudjuk, hogy a mi pártunk bátoritást nem nyerne a szerződés felmondásából, mert ezt rég sürgeti és a létező törvények által előírt kötelességnek tekinti, mely kötelességet teljesíteni kellett volna a magyar kormánynak, mielőtt az alkudozásokat megkezdette.

Furcsa lélektani állapot lenne az, mely bátoritást nyerne abból, hogy egy törvényszabta kötelességet teljesít egy állam kormánya!

Furcsa hazafiság lenne az, mely a kötelesség teljesítését, mint egy bátorító eredményt tekintené!

Az a párt, mely csekélységem körül sorakozik, nem így érez.

Ez a párt nem merit bátoritást abból, ha a magyar kormány megtartja az ország törvényeinek egyikét.

Ez a párt követeli a kormánytól, hogy a törvényeket tartsa meg mind az elsőtől az utolsóig.

Ez a párt a hazafiság alapján áll a tiszta magyar hazafiság alapján; ez alap bátorítja, ez alap képesíti mindenre, a mi hazafiasan szükséges és hazafiasan elégséges arra, hogy kötelességét teljesítse!

Nem csügged, ha a kormány a törvényeket sérti; nem bátorodik, ha a kormány a törvényeket megtartja; elveit érvényesíteni igyekszik, elveit érvényesíti még akkor is, ha a kormány kényszerül arra, hogy ez elveket érvényesítse; mert a mi célunk a haza java, a mi törekvésünk elveink dadala, feledjenek minket, takarjon minket az enyészet, csak elveinket létesítsük, hazánkat szolgáljuk, célunkat érjük el, a mely cél teljesen önzellen, és ép ezért tisztul meg küzdelmünk minden személyeskedéstől, ezért ölti fel a tisztesség azon fehér öltönyét, melyet nem tagadhatnak meg tőlünk ellenfeleink sem!

Mit rendel világosan és tisztán a

törvény, a vám- és kereskedelmi szerződés felmondására nézve?

Idézem a törvény szó szerint; az 1867. évi XVI. törvénycikk 22. §-a így szól:

„E vám és kereskedelmi szövetség a kihirdetés napján, s tiz évi időre lép érvénybe, s ha fel nem mondatik, további tiz évre, s így tiz évről tízévre folyton fennállónak ismertetik el. A felmondás mindenkor csak a kilenczedik év végén történik meg s ez esetben a szerződés megújítása iránti egyezkedés hasonló uton haladék nélkül megkezdendő.»

A törvény világos és szó szerinti rendelete szerint tehát a felmondás a kilenczedik év végén történik és ez esetben kezdődik meg az egyezkedés a megújítás iránt; a felmondásnak meg kell tehát előznie az egyezkedési tárgyalásokat.

A törvény világos szavainak és egész értelmének megsértése tehát az, hogy a kiegyezési tárgyalásokat az előtt kezdtek meg, mielőtt a kilenczedik év végén a felmondás megtörtént volna.

Nincs nemzet a világon, melynél a törvény szentségének érzelme úgy áthatassa a nemzeti élet minden rétegét, mint a magyar nemzetnél.

De a törvény szentségének érzelme azon alapszik, hogy a törvények egész teljességükben, szó szerinti és szellemük szerint egyaránt, megtartassanak.

Lehetetlen világosabban rendelkezni, mint az idézett törvény rendelkezik.

És lehetetlen világosabban megsérteni a törvényt, mint a hogy a kormány tette, mikor a kiegyezési tárgyalásokat azelőtt kezdte meg, mielőtt a törvény rendelete szerint, a létező szerződést felmondta volna.

Az a párt, melyhez tartozom, kérelhetlenül elítéli tehát a törvénysértést, de nem meritünk bátorságot a törvény megtartásából.

Mi hivatkozunk a nemzet jogaira, melyeket a létező 67-es alkotmány is szentesít az 1867-ik évi XII. t. cz. 58-ik, 61-ik és 68-ik szakaszaiban és ugyanaz évi XVI-ik t. cz. 22-ik szakaszában.

Mi hivatkozunk a nemzet szenvedéseire, melyek jogokat teremtenének még akkor is, ha nem lennének a rossz törvényeknek kevés jobb részei közé aranybetűkkel beírva e jogok!

Mi kérdezzük a mezőgazdától, el-elbírná-e term. kei árának további csökkenését?

Kérdezzük a kisiparostól, képes-e megélni tovább, ha tovább is henyélni kénytelen, csak azért, mert nincs senki-

nek pénze arra, hogy megvegye a kisipar gyártmányát?

Kérdezzük a nagyipartól, képes-e tovább elbírn azokat az anyagi áldozatokat, melyeket egy fejlettebb iparnak versenye elkerülhetlenné tesz?

Kérdezzük a munkástól, örül-e annak, hogy az utolsó 10 év alatt az osztrák iparmunkálatoknak napszámber fejében ezernyolcszáz millió forintot fizetett a magyar fogyasztási piac?

Kérdezzük a kereskedőtől, vajjon meddig türi, hogy a közvetítést a világ kereskedelmével az osztrák eszközölje és 6 reá erőszakolt szolgálatért, százalékokat, kommissziókat fizessen?

És végre kérdezzük az egész adózó közönségtől, nem vált-e már csaknem elviselhetlenné az adók terhe? és nem következett-e be az a perc, melyben a megszerzendő vámbevételeknek megfelelő összeggel csökkenthetnénk az adót?

A megélhetés nem pártkérdés és csoda, világ csodája, hogy a nemzeti megélhetés kérdését egy párt kénytelen zászlójára írni.

Oda irtuk ezt mi! Felemelt fővel irtuk oda, többi jól ismert, régen ismert elvein mellé, mely elvekért szakadatlanul küzdünk ma is, de érezzük, hogy most, éppen most a domináló érdek az anyagi érdek és tudjuk, hogy az anyagi függetlenségben rejlik a mag, melyből ki fog kelni, ki fog fejlődni és örökre meg fog izmosodni az állami függetlenség szent és magasztos valósága!

Kossuth Ferencz.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt,
Kossuth Ferencz pártelnök távollétében a nyári évadra Helfy Ignácot bizta meg az elnöki teendők végzésével és a végrehajtó bizottság elnökségével.

Uj főrend. Csémeghy Kákoly, nyugalmazott kuriai tanácselnököt, egy esti lap értesülése szerint már legközelebb kinevezik élethossziglani főrendiházi taggá.

Ankét a bűnvádi eljárás ügyében. Az igazságügyi miniszteriumban Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklese mellett néhány nap óta egy szűkebbkörű ankét tanácskozik, mely a bűnvádi eljárási törvényjavaslat életbeléptetési törvénye felett tanácskozik.

A berettyó-ujfalui választókerületben
Szunyogh Szabolcsnak Papszász Károly nagykereskedő birtokos lesz az ellenjelöltje, ki már a múlt időközi választásnál is csak pár vokssal maradt kisebbségben.

Ev. ref. egyházközségi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 6.

Tegnap volt az új zsinati törvények alapján szervezett ev. ref. egyházközségi tanácsnak első ülése megalakulása óta, melynek lefolyásáról a következőkben számolunk be:

S i m o n f f y Imre főgondnok üdvözlö az első ilyenmű gyűlést, melynek megalakítását a zsinati törvények rendelték el s 1894. decz. 28-án megválasztottak 226 tagot, mert kétszer annyit kell választani, mint a presbiterium tagjainak száma. A gyűlés áll tehát 339 tagból. Ezen első gyűlés jegyzőkönyvébe mellő lesz bevezetni a megjelent tagok névsorát, azért elrendeli a névsor felolvasását s az ülést megnyitja.

S o m o g y i Pál főjegyző felolvassa a névsort. Jelenvoltak: N e m e t h y Lajos lelkész, mint a gyűlés h. egyházi elnöke, továbbá K i s s Albert, D i e s ö f f y József, M i t r o v i c s Gyula lelkészek, továbbá Otrócoesi Végh János algondnok, Sz Szabó László, Kovacs József, Kertész János, Szabó József főszámvevő, Abrahám László stb. összesen 118-an.

A névsor felolvasása után felolvassák az egyházi törvények 118. §-ának c) pontját, mely elrendeli, hogy az egyházi ingatlan vagyion eladása, elcserelése stb. ügyében dönteni az egyházközségi közgyűlés van hivatva a presbiterium határozata felett. A jelen esetben az forog első sorban szőnyegen, hogy a Papp Józsefne hagyatékából az egyházra szállott péterfia-utcai házat 20,000 frt kiküldési ár mellett a presbiterium 22 szóval 21 ellen arverésen el kívánja adatni, hogy az alapítványként szolgáló vagyion jövedelmét növelje s ezt a felolvasott végrendelet megengedi, habár hangsúlyozza, hogy csak ha az egyháztanács kedvező időben szükségét látja az eladásnak, akkor adassék az el.

L e n g y e l Imre a hagyományozó akaratát parancsnak tekinti, s az az idő szerint, hogy a pénzre az egyháznak nagyobb szüksége van, mint az ingatlanra, ma egyáltalában nem jött el.

S z a b ó József főszámvevő ugyanilyen véleményben van, mert valami nagy okának kell lennie, hogy egy ingatlant eladjanak, különösen ha annak lehető megtartása a hagyományozónak kifejezett kívánsága. Kérdezi tehát, van-e rá szükség; mivel erre nincs felelet, ez azt jelenti, hogy nincs rá szükség, az egyetlen ok, hogy 20,000 frt nagyobb kamatot ad, mint a házjövedelem; de ha a valutarendezés bekövetkezik, a kamatok lefogóak szállani, azt pedig egyáltalán nem ismeri el, hogy a Péterfián a házértékek legnagyobb összegének ideje elkövetkezik.

S i m o n f f y Imre felvilágosításul megjegyzi, hogy e ház jövedelme $\frac{4}{6}$ -od részben alapítvány kamatként kiosztatik, $\frac{1}{6}$ -od rész tőkésítettik s csak $\frac{1}{6}$ -od rész a presbiteriumé.

K i s s Albert hangsúlyozza, hogy a presbiteriumban az eladás ellen szavazott, de tekintetbe kell venni, hogy a házbirtok az idő folytán folyton romlik s ő azóta meggyőződött, hogy ez a péterfia-utcai háznál tényleg így van s azért ma már ő is az eladást javasolja, mert azok az épületek nagyobb összeg ráfordítása nélkül huzamosabb időn át fenn nem tarthatók, erre pedig az $\frac{1}{6}$ -od rész nem nyújt alapot.

B a l o g h Ferencz arra utal, hogy mindenkinék az iaponál, a mit lát, a házat eladni tehát nem lehet, azért az eladást ellenzi.

S o m o g y i Pál szükségesnek tartja válaszolni arra a hangra és színezésre, mintha az eladás kegyeletlenség volna, pedig ez nincs így, mert a jövedelem nem az egyházé, hanem egy közczélra szolgál, melynek java azt kívánja, hogy a jövedelem nagyobb legyen.

D r. K o l a János szinten az eladás ellen szól.

A közgyűlés e g y h a n g u l a g az eladás ellen nyilatkozik.

Az egyháztéri G a l g ó c z y-ház építkezése óta bérben van a szomszéd ház tulajdonosánál, K o h n Adolf bérkereskedőnél. A két ház udvarát Kohn közösen használta s közben épen a határoló egyenesen keresztül egy raktárépületet emelt s ekképpen a két telekből közösen egy összesen 200 négyszögölnyi területet rekesztett el a telek végén, közben kiderült, hogy a raktár háta megett levő kis kertnek az a része is az egyház neven

áll, mely a Kohn-ház udvarának a folytatása. Ekkor Kohn ajánlatot tett, hogy ő az egész 200 négyszögölnyi területet hajlandó megvenni összesen 3.000 frtért. Azt az ajánlatot a presbiterium e g y h a n g u l a g elfogadta s így terjeszti az egyházközségi közgyűlés elé.

L e n g y e l Imre, A b r a h á m László, S z a b ó József és T ö r ö k József presbiteriek az e l a d á s e l l e n érvelnek, aztán K o l a János is pártolja őket, a ki a kérdéses teleknek szintén szomszédja. Sz. S z a b ó László bizonyítja, hogy a jelen esetben az egyháznak az eladástól csak haszna lehet, mert hiszen az a telekrész soha külön felhasználható nem lesz. A kérdés szavazás alá került, a nagy többség az e l a d á s e l l e n n y i l a t k o z o t t.

Ime, tehát ahol a presbiterium e g y s z ó t ö b b s é g g e l döntött az eladás mellett, ott az egyházközségi közgyűlés, melynek az összes presbiteriek tagjai, e g y h a n g u l a g az eladás e l l e n szavaztak, holott még a régi ellenzék közül is hallottunk az eladást pártoló nyilatkozatot, habár nem is konkrét indítvány kíséretében. Viszont ott, ahol a presbiterium e g y h a n g u l a g az eladás m e l l e t t volt, az egyházközségi közgyűlésen 5 p r e s b i t e r nyilatkozott s még több szavazott a többséget is megnyerve az eladás e l l e n. Ezt mi másképen megmagyarázni nem tudjuk, minthogy a gyűlést elvakította az a L e n g y e l Imre hangoztatta furcsa elv, h o g y i n g a t l a n t e l a d n i n e m s z a b a d s e k k é n t az a véleményt tették mind alaposabbá, hogy azt egyházközségi közgyűlés szervezete a debreczeni ev. ref. egyházban legalább nem vált be.

Bokréta ünnepély.

Debreczen, július 6.

Remek dolgoknak voltak látói tegnap délután azok, a kik meg nem rettenve a fenyegető felhőktől, neki indultak annak a csinos vállalatnak, melyre a magyar államvas-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A hajnal és a madarak.

A »Debreczen» számára.

Irtá: Ifj. Móríc Pál.

Kedves barátom gyermekkorom immáron roskadozó czimborája kapaszkodj jól bizalommal a karomba. Menjünk, menjünk így együtt, az én karomban megvan még az erő, az én szívemben a hit, a bizalom, a szeretet minden szép, minden nemes iránt, a gyönyörködni tudás a szent természetben mely megbámultatja velem a pillangó csalfa röppenéseit, a kis hangyákat, amint táplálék után fáradozva szorgoskodnak a porszemek között, egy virág illatán az ébredő ábrándok, a felhők mögül kipislantó csillagfény s a morcos utcái gyermek gagyogása, melyek mind oly szívesen látott tárgyaim . . .

Már régen nem voltunk így együtt. De ma együtt tomboltuk át az éjszakát, mint ahogy emberek szokták, kik a szeszgőzeben akarják felolvasztani miket a kételyek, a csalódások, a reménytelenség a szívben égő győtrelemként összehajtottak. De az én fejem még világos, hanem tiedben, amint látom ott a kábulás, mely úgy nehezíti azt, mely szakgat, mint a tövis-korona . . .

Kék szemeid, melyek egykor oly tiszták voltak, most beborulvak, zavarosak, csak a szomorúság, a kietlenség megtört fatyolozott fényében ragyogván, mint a sirhalmokon a dercsipett tényöld virág, úgy hirdetik, úgy mutatják, hogy a lelked, hogy szived fony-

nyadoz s régi jó kedélyed, mely derűjével ezelőtt mindég bearanyozta, ha együtt voltunk, az is mind hová lett? . . .

Azután arczodat is ha nézem, melyre szürke beteges hamvát reá nyomta az átdorbezott éjszaka, melyet az ébredő hajnala hűs levegője is megdiderget s fehér, széles homlokodon a ránczokat is ha látom, — görnyedten így tipiskélve a karomon, — akkor megértem az egészen szomorú jelentőségét a szavaidnak, melyeket mamoros agyad szakgaltan mondat el veled, akkor hiszem, akkor érzem, hogy a sorvadásnak, a mérges nyavalyáknak lelek is ki van szolgáltatva . . .

Kedves dőregetett barátom úgy sajnálalak, midőn látalak tévedezni, revedezni ösvényeken, melyeken hozzád hasonló vigaszt sem reményelve hitet vesztvén járnak, sáppadoznak czipelve a keresztet a biztos envészet felé, de egy siron tuli boldog élet, egy üdvözítő megváltás minden reményei nélkül, mely pedig kifakasztja a fehér rózsát a siron és susogó dalt mondat a szomorú fűz leveleivel . . .

Ti fent éltek egy aranyporos ékes Babilonban, hol hosszu palota sorok, — hol mindenben csillogó aranypor, de melyre ha reá fujtál a csillogó pompa odább repül s az arany por helyén szennyes szürkeség marad ott és a paloták csak az emberi nyomor, a reménytelenül hivalkodó cifra bűn b é r h á z a i, kedves barátom jobb nekünk itt lent, hol a sárt magas száru csizmáinkban elkerülhetjük, hol ugyan sokszor csak nád fedi a fehér falu házat, de az ablak alatt mézvirágu akácza, rezedák, meg a malyva piros, fehér vagy halavány rózsás viragai, és a csak délig nyitó

futóka, meg a galambok bűgása, melyek a szerelmet élék, s kotyog, kotyog a szorgalmas, az ostoba, jólelkű tyúk. Itt ugyan sokat kelmselgetnünk, itt ugyan sokat kell a port törölgetnünk, de itt igazán csillogó, tiszta minden: az almáriumon a poharak, a nagyapó iromba tajtékpipái a nehéz, ezüst kupakakkal, itt tiszta a lélek is, itt még nincs meghamisítva az ábránd, ez nem nagyuri, vagy robotos lakók palotás bérháza, hanem egy családi tűzhely, a mi kedves, szerető családuknak, hol a könyves polczon a legelső helyen áll az öreg, sokat forgatott biblia, meg a szoltárok melodikus könyve és a szőke kis leány elavult, de a régiek emlékei miatt mégis oly kedves, kedves szakácskönyve, melyben piskóltum fánkrol, marczipánkról elég bőven vagyion említés tevé.

Úgy! Csak kapaszkodj a karomba, hát csak hajtsd a fejedet is ide a mellemre, hol a szívem dobog, lassad, bolondos szív ez, de a nemes fűszerektől olyan játékos . . . Szegény, szegény barátom, a ti érzelmitek már mind csak a mesterséges feizgulás, a természetellenes ingerlések szüleményei, a perczek muló buja gyönyöreivel, de a miután csak az üresség, — csak a sötétség marad vissza a szívven, — mignem végleg fel is emészti azt; mely erénynyé teszi az istentagadást, anyagot keres ottan is, hol az én erős hitem a kherubimok világot égíti fel a léleknek, honnan talán álmaimban sugárok is verődnek le hozzám, mint a halálból támadott anya üzenetei ez aranyos betűkben, de ti meg csak a sárban tapiskoltok, igétekül véve a förtelmet, hogy gyarló szolgálivá legyetek magának a bűn kárhozatra csábító ördögének is, hahogy az ünnektek a ti kezeitekkel is fel-

utak gépműhelyének építő-vállalkozói udvarias figyelemmel meghívták helyi társadalmunk legkülönbözőbb rétegeinek szereplő tagjait.

Azt mondhatnók, s z é p társaság gyűlt egybe, ha éppen erre a jelzőre való jogosultságától meg nem fosztaná az a körülmény, hogy a s z é p n e m egyetlen taggal sem volt képviselve közöttünk. Így a társaság csak érdekesnek mondható.

Bajos volna a körülbelül száz főre rugó csapat minden egyes tagját név szerint felemlíteni s így csak az előkelők közt is a legelőkelőbbek elősorolására kell szorítkoznunk.

Ott voltak a város részéről S z a b ó József főszámvevő, Á b r a h á m László t. főügyész, K i r á l y Gyula tanácsos, S z a b ó Kálmán titkár, K o n c z Akos levéltárnok és még sokan.

Az ügyvédi karból dr. K o l a János, K o m l ó s s y Arthur.

A helybeli üzletvezetőség majdnem teljes számmal, é én a népszerű D o b i e c z k y Sándorral, a ki mint mindig és mindenütt most is, itt is éltető lelke volt a társaságnak ugy felderítésében, mint szakzerű magyarázatokkal való szíves ellátásában, K u g l e r, É r i t z felügyelők, B a s a Gábor, F o d o r, P o k a Kázmér osztálymérnökök

A sajtót a helybeli három nagy napilap meghívott szerkesztői képviselték.

A gyülekezés öt óra táján a M. Á. V. helybeli személpályaudvarán történt, a honnan együttesen ment a dohánygyáron kívül, a szatmári vonal jobb oldalán elterülő óriási műhely telepre, a mely már most felkészültében egész városrész képét mutatja.

Már induláskor erős nyugoti szélől hajtván, vést jósló zord tekintettel siettek felénk a terhes felegek. Nem sokára elborult az ég, s mielőtt még célhoz érhetünk volna, megeredtek az ég csatornái, úgy hogy meglehetősen friss fűrdőt élvezve menekültünk a ko-

ölhelhető anyagból láttatik valóságként formálva . . .

Ti, a kik a szerelemben is csupán az érzékek buja ingerait akarjátok féktelen vágygál bódító, zsibbasztó, szíveteket összefacsaró gyönyörökhöz felhizlálni, keresitek a riktó színt, az illatban, a mi mámorosít, az itatban, a mi a vérbe tüzet vegyít, pedig ha tudnátok, hogy az egyszerű májusvirág fehérsége is milyen kedves, ha tudnátok érezni, hogy a rezeda illatánál mint teremnek a tiszta álmok s egy-egy korty kristályos víznél mi sem üdítőbb jobban, akkor nem panaszkodnál most te sem s keresnéd a lét végső, helyes megoldását a hűnös, sötét halált is hozható eszmékben? . . .

Hogy ha a lelketek már össze van tépdelve, hogy ha a szívetek csak egy fonnyadt, színtelen husdarab, — hogy ha hitetek alól már kibukott az alap s a himespor, a mi ártatlanság, a mi tisztaság volt bennetek, ha már mindent szétpazarolt tudákos nagyképű önhitségtek, mely kinevette azt a — mondjuk — talán jámbort ki az utazéli keresztnél letérdelt a porba, ki ajkaival csodákban híven csókolta a Mária szent szerető, az irgalmas anyát jelző képét, mikor már többé nem vagytok képesek a szívetek kertjében a bódító gyönyörök, a bódító eszmék, a még bódítóbb tévhitek virágait tépdelni, vagy azokban az élteő, a fenttartó erőt megtalálni, ekkor már teljes kétségbeesésetek, hogy lelketek szálanként szét van szakadva, hogy szívetekben már nem ápolhattak többé reményt s egykor oly telhetetlen személtre reáborult a színvakság, mely csak az enyészeti szürkességét látja mindenütt.

molyabb megázás veszélye elől a már felterített óriás étterembe.

Nemzeti színi s a város külön színeit viselő lobogókkal volt díszítve a terem fala és mennyezete, míg felső végét egy óriási színpal, emeletbe vivő lépcsőt ábrázolva, zárta el és ejtett sokakat hűsége által tévedésbe. — Mondják, K o m j á t h y jövő szezon remek díszletei közül való.

Kinnt Jupiter Pluvius egyre dühöngött s ontotta árait, de szerencsére a sívó homok talaj győzte az italt s a mint az eső alább hagyott, sár és por nélkül tehetők meg érdekes körutunkat.

Először is a kazánkovácsok óriás műhelyébe értünk, a hol most két rengeteg üstben gulyásos-lé forrt, fűszeres illatával ingerelve szaglőrzékünket. A második szakaszban hosszú lábu asztalokon gazdag teríték közül a munkások százan üldögéltek, barátságos beszélgetésben várva a hat órát, lakomájuk kezdetét.

Hogy olvasóink kellő fogalmat alkothassanak maguknak arról az óriási munkáról, a melyet itt végeztek s arról is, a mit ezekben a műhelyekben el lehet majd végezni ideiktatjuk az egyes termek méreteit is.

A kazánkovács műhely, a melybe legelőbb mentünk, 90 m. hosszú, 20 m. széles.

Innen a mozdonyjavító műhelybe menünk, amely szabályos négyszög alakú, szélessége 76 m. és így egész területe 5776 □ méter.

De ez a rengeteg nagy épület elenyészik a kocsi szerelő mellett, a melynek szélessége 115 méter és így az egész területe 13,225 □ m., tehát jó két katasztrális holdnál is nagyobb. Ebben a csarnokban 114 db hat méter magas 30 cztm. átmérőjű lölgyszószlop van, s ezt mind Horvátországból kellett hozatni, mert itt, minálunk nem lehetett kapni.

Dsinos kis szoba a kerékeszterga műhely is, amely 160 m. h. és 20 m. sz. és így egész területe 3200 □ m.

Ebből a fa megmunkáló gépek műhelyébe mentünk, amely már több kisebb méretű szakaszra oszlik, a különböző fajtájú famunkák szerint.

Ezen keresztül menve egy pillantást vetettünk a részben már elhordott, részben még elhordásra váró homokbuczkákra. Erre a célra ügyes szerkezetű keskeny vágányú vas-kocsikat használtak, a melyek most munkaszünet lévén, ott pihentek szép sorban a műhelyek keleti oldalánál.

Innen visszakanyarodva azokat az óriási nyitott színeket nézzük meg, amelybe majdan a telep számára szükséges mindenféle munkanyag, tüzfű és szén lesz berakva.

Majd a kovács műhely negyvennégy fuvóra berendezendő nagy termén at az óriási méretű kémény és viztorony megszemlélésére várt reánk, A kémény, ha teljesen készen lesz 42, a viztorony 25 m. magas lesz.

Ezzel szemlénk végett ért.

A merre csak jártunk, mindenütt nyitott árkakon kellett keresztül-kasul járnunk. Ezek a telep vízvezető csövei — melyek részben már le is vannak rakva — a befogadására vannak hivatva.

A mikor a társaság kiindulási pontjához már visszaért, akkor jött meg S i m o n f f y Imre kir. tanácsos, polgármester ur. Az ő kedvéért néhányan újra megtették ugyanezt az utat.

A nagy többség azonban más, igazán lélekemelő jelenetnek volt tanuj. Mire mi visszatértünk, a munkások már asztalnál ültek s mikor mi oda értünk, éppen a »Szózat«-ot énekelték: »a n a g y v i l á g o n e k i v ű l, n i n c s e n s z á m o d r a h e l y l e . «

A mai szocialista világban a hazafiúi érzésnek ilyen spontán megnyilatkozása akkora hatásal volt nt. T ó t h K á l m á n szeretett lekipásztorunkra, hogy többünk kérésére is lelkes, hazafias, haza- és munkaszeretetre buzdító beszédet intézett az ünneplő munkásokhoz, akik s ő velük együtt az egész társaság megélték a rögtönzött szép beszédet.

Most érdekes jelenet következett.

Az urali társaság tagjai közül sokan körül álltuk a kazán nagyságu bográcsokat, a melyekben a munkások gulyásos husa főtt s Hogart ecsetére méltó inycenzséggel kóstolgatták a felséges, fűszeres ételt s a rájuk váró lakoma tudatában irigykedtek ez egyszerű munkásokra, hogy azok ilyen jóízű ételeket ehetnek.

De hát nincsen olyan jó, aminek egyszer vége ne szakadna!

Nekünk is ott kellett hagyni a »husos fazekakat.« S átvonultunk az ekkorra már fényesen kivilágított étterembe a hol az egész társaság helyet foglalt.

Az asztalfőhöz Dobieczy Sándor, Simonffy Imre és a három házigazda: Gerster Béla, Tóth István és Balogh Mihály körül az üzletvezetőség s a városi tanács előkelőségei telepedtek le, míg a társaság többi tagjai a hatalmas falu asztal szárnyait ültek be Bevezetőül a Magyarfiúk gyönyörű muzikája szolgált. Majd kezdetét vette a vacsora, a mely előkelő és gazdag volt.

A pezsgőnél felált S i m o n f f y Imre, s a nála szokásos ékes szólással köszöntötte fel a mostani kereskedelmi minisztert, mire Á b r a h á m László főügyész, a vasutasok nem nagy öröme, a volt kereskedelmi minisztert, Lukács Bélát éltette.

A legnagyobb hatást Komlócsy Arthur érte el, midőn gróf Dégenfeld József főispánt köszöntötte föl

K. T ó t h Kálmán D o b i e c z k y Sándorért, a közkedveltségű s az ismeretek minden ágában csodás jártasságu polyhistorért üritette poharát.

D o b i e c z k y Sándor lendületes meleg szavakkal a terület uráért, Debreczen sz. kir. városért, annak tisztí karáért, s a tisztikar fejéért S i m o n f f y Imre polgármesterért emelt poharát.

K o l a János érdekes remisceniákban gazdag beszéde végén a vállalkozóknak azt a nagy érdemét emelte ki, hogy ez óriási munkából, a mire csak kaptak embert, m i n d e n t d e b r e c z e n i m e s t e r e m b e r e k k e l é p i t t e t t e t t .

A gazdák közül előbb Balogh Mihály, majd Gerster Béla szólottak, mind a ketten igen szépen, de különösen G e r s t e r emelkedett szellemében.

Ezek után a tósztozás ad libitum ment a pompás multság végeztéig, a mikor a társaság együttesen, amint jött, visszatért az állomásra, a honnan a helyi vasutak külön vonta a nagyerdőig hordta szét a tagokat.

Nekünk és azt hiszük minden jelenvolnának sokáig eleven emlékezetünkben lesz nem csak ez a kedves társas vacsora, hanem különösen az a sok érdekes és tanulságos do-
\og, a mit ott látni alkalmunk volt.

Városi rendkívüli közgyűlés.

— Negyedik nap. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 6.

Az új hét egyáltalán nem hozott új arczokat a közgyűlésbe, sőt még a régiek közül is sokan hiányoztak.

A múlt ülés jkönyvének hitelesítése után a kerületi orvosok teendőinél vita támadt a c) pontnál, mely az iskolákra való felügyeletet rendeli el. Itt indítványozta J o ó István, hogy a rendes két havi látogatáson kívül minden iskolai év kezdetén is kötelességévé tétessék a kerületi orvosoknak az iskolák meglátogatása. Ezt dr. F r á t e r Imre felszólalása után a közgyűlés egyhangúlag elfogadta. Az egészségügyi személyzetről szóló reszt ezután néhány stiláris módosítással elfogadták.

A városi vegyész tételénél B é k é s s y László indítványozza, hogy a városi vegyész lépjen érintkezésbe a gazdasági tanintézet mellett fenálló vegyikísérleti állomással. Dr. F r á t e r Imre ezt az állást teljesen önállóan kívánja szervezni s nem valamely más állással kapcsolatban, amelynek viselője a vizsgálatok teljesítésére nem ér rá minden pillanatban. A közgyűlés ezt nem tartotta szükségesnek s csak annyit tett be a szövegbe, hogy a vegyész a tanács az egészségügyi bizottság meghallgatásánál szerződött. — Ennélfogva a közgyűlés hivatalosan lefejezte és skártba tette az 1895. évi LXVI. teziket, amely mindössze három héttel ezelőtt lépett életbe s amely a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek hamisításának megállításáról rendelkezik s amelynek tekintetében az előkészítő bizottság még nem intézkedhetett s azért a mai tárgyaláson lett volna kötelessége gondoskodni a törvényhatóságnak arról, hogy ez az új roppant fontosságú törvény végrehajtható legyen. Míg megvagyunk a r r ó l g y ő z ő d v e, h o g y e z t a szakaszt a belügyminiszter nem hagyja jóvá, mert az olyan módon szervezett vegyész hivatalt egy Debreczenhez hasonló nagy városban a törvény rendelkezéseinek eleget nem tehet, a törvény pedig bizonyára nem azért hozták, hogy a levéltárban heverjen, vagy ha eddig könnyen vették és a törvények végrehajtása egyes helyeken, ettől a rendszertől egyszer utár idén lesz legalább Debreczenben eltérni. Hiszszük hogy jóakaratu felszólalásunknak meglesz a kellő eredménye.

A levéltárról szóló részről dr. N a g y Zsigmond ki kívánta mondani, hogy eredeti iratokat hatóságon kívüli személyeknek egyáltalán ne adjanak ki. Ezt azonban nem fogadták el. A fejezetet különben néhány lényegtelen módosítással elfogadták, valamint elfogadták az iktató és kiadóhivatalról szóló fejezeteket is. A bizottságok teendői megállapítását legnagyobb részét elfogadták. A színházi bizottság személyzeténél kimondták, hogy tagja a közoktatási és közművelődési tanácsnak egyszersmind a színház felügyelőjeként.

Az építési bizottság személyzeténél S i m o n f f y Imre általában emelni akarja a letszámot. Dr. N a g y Zsigmond erre konkrét indítványt tesz, hogy a 6 kinevezett tag mellé 12 tagot válasszanak. Sz. S z a b ó László nem nyugszik bele, hogy a törvényhatósági bizottsághoz nem tartozó egyének ott szavazati joggal állandó tagokként szerepeljenek. D e g e n f e l d gr. felvilágosításai után a közgyűlés dr. N a g y Zsigmond indítványát elfogadja, Sz. Szabót azonban mellőzi.

Holnap a számvétség működését ellenőrző bizottság tárgyalása (211 §.) következik s körülbelül már a tisztviselői állásokra és azok fizetésének rendezésére is rákerül a sor.

Két tragedia.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 6.

Két szomorú tragedia játszódott le ma Debreczenben. Két szomorú tragedia — két áldozattal.

A egyik gyilkos volt, a másik csupán ö n g y i l k o s. Az egyik emberiségéből kivetkőzve vadallatias kegyetlenséggel gyilkolta meg feleségét. egy vasrudal 4 csapást mérvén fejére, a másik szerelmes gyermek-ember volt, ki kedvesével együtt akart a halálba menni s mikor az nem tette meg az ő kérését egy hitvány bicskát döfött szívébe, mely az ő talán életét is kioltotta.

A sorsnak véletlen szeszélye, hogy a mai nap tragikusai — eszmadia legények voltak.

A helyszínén járt tudósítónk a borzalmas esetek részleteiről a következőkben számolnak be:

Gyilkos férj

P a l i c z Kálmán 30—35 év körüli természetes eszmadia legény már több év óta vizsgálódásban élt nejevel, sz. S o l t e s z M á r i á v a l. Hol szétlyel váltak, hol újra összemertek lakni, de sokáig nem fértek meg együtt. Most is már néhány hónap óta éltek különválva s az asszony, hogy elemét megkereshesse, a szivargyárba járt dolgozni. — A férj pár nap óta csalogatta az asszonyt a házhoz vissza, de az vonakodott visszamenni, bár gyakran megfordult férje lakásán, mert rendesen mosott rá, sőt ételt is vitt gyakran neki, m e r t h a l á l o s a n s z e r e t t e. Hogy még s miért vonakodott a férje házához visszamenni, azt természetesen foguk találni, ha megtudjuk, hogy Palicz reszeges, összeférhetlen természetű ember volt, a ki ne-jét folyton ütötte, verte.

Ma reggel aztán borzalmas teltre ragadtatta magát. Reggel 6 óra felé futott telekszakadva O l á h Imre gölya utcái lakatos a rendőrségi központra, hogy P a l i c z az ő szobájában a feleségét meggyilkolta.

A központról E i s m a n József polgári biztos, Dr. B a l k á n y i Ede I. ker. orvossal és H e g e d ü s 17-ik sz. rendőrrel mentek a színhelyére s a szobában találtak az asszonyt az ajtó előtt hátán v é r é b e n f e k ü d n i, fején akkora nyitott sebbel hogy az orvos ökle azon bátran behatolhatott. Feje mellett a földön szétroncsolt agyveleje feküdt.

E i s m a n József polgári biztos hallgatta ki azokat, akik a gyilkoságnak szemtanúi voltak.

Első sorban is a gölya-u. 529 sz. házban levő bolt tulajdonosát a mely házban a gyilkosság is történt, hallgatta ki. B e r g e r Albert kereskedő azt vallja, hogy Palicz reggel 4 órakor tért be az ő boltjába s 3. krajczár ára pálinkát ivott, de reszeg nem volt. Azután ott sétált úgy 5 óra tájig. Neki semmit sem beszélt el arról, hogy mit szándékozik cselekedni, sőt csak nem is érzélt semmire.

Ugy 5 óra tájban jött a felesége; Palicz mikor ezt meglátta behúzódott a boltba. Azt már tudta, hogy felesége mindig ahhoz a házhoz szokott járni, hogy ott lakó barátneját O l á h Máriát, ferjezett P a p Viktornét hívja, mivel együtt szoktak a szivargyárba menni.

A mint az asszony bement a házba, Palicz rögtön utána sietett s bement O l á h Imre szobájába, mely egyszersmind lakatos műhely is. A nélkül, — hogy egy szót szolt volna O l á h Imrét, k i e g y ő szbe vegyült összetöporódott emberke felbuktatta, az ajtó háta megöl előkapott egy másfél méter hosszú négyszögletes vasrudat azzal védtelen feleségének fejére négy iszonyu csapást mért. Az asszony már az első csapásra, mely magában is feltétlenül halálos volt, e g y j a j s z ó nélkül rogyott össze, a többi három csapást talán már nem is érezte a szerencsétlen.

A borzalmas jelenetre O l á h Imre, felesége és két kis gyermeke, kik szintén a szobában voltak majdnem kővé meredtek. A gyilkos, Palicz, tettének végrehajtása után elhajította gyilkos szerszámát s kifutott az utcára. Természetesen senkinek sem jutott eszébe, hogy a gyilkos után fusson s így az elmenekült nyomtalanul.

Dr. B a l k á n y i Ede orvos megvizsgálta a hullát és konstataulta a beállott halált. — A meggyilkolt 28 éves asszony holttestét kiszállították a közkórházba. K. T ó t h Mihály I-ső kerületi kapitány 20 rendőrt indított a gyilkos keresésére, azonban 9 órakor S i m o n f f y Béla kir. ügyész telefonon értesítette őt, hogy a gyilkos Palicz Kálmán nála jelentkezett, tettét beismerte és a kir. ügyész rögtön le is tartóztatta.

H a r s á n y i Gusztáv vizsgálóbíró vette kezébe most, már a vizsgálat fonalát, az elvetemedett gyilkost még ma kihallgatja és megejti az orvos-rendőri boncolást is. Ez az egyik tragedia rövid története.

Öngyilkos szerelmes.

A mai nap második áldozata K e c s k é s János 19 éves, p-lyhedző ajku eszmadia legény. A szerelem ásta meg szívát, mely annyira erőt vett rajta, hogy nem bírta elviselni a neki terhessnek látszó életet.

Erről az e-etről következőket írja a helyszínén járt tudósítónk:

D u s Ferencz tégláskerti II-ik járásbeli csösz úgy 11 óra tájban jelentette A c s N a g y Ferencz IV. ker. mezőrendőr fogalmazónak, hogy egy fiatal embert véreben fetrengve talált a tégláskert előtti árokban.

Az értesítettek rögtön kocsira ültek s megjelentek a helyszínén a városvégétől mintegy félóránnyira fekvő tégláskertben.

A téglás kert II-ik járásának bejárata előtt és B a l o g h Mihály volt városi főmérnök téglaveelője között levő árokban feküdt az ember mellette a földön hevert kalapja és egy haszontalan török bicska, melyet szívébe mártott. Keze egy piros selyem kezdővel volt összekötve s arra volt akasztva »M a r i « arczképe. A kés, mely markolatig hatolt szívébe, csupa vér volt. Inge nyitva volt s a vér annyira előntötte mellét, hogy a seb alig volt kivehető.

Ac s N a g y Ferencz először is a hullát állapította meg és kiderült, hogy az nem más, mint K e c s k é s János nevű 19 éves eszmadia legény, ki F o d o r Gábor helybeli eszmadia mesternél van alkalmazásban.

A z e s e b e n talált iratokból kitűnt, hogy atyja K e c s k é s András volt városi börtönőr, anyja pedig F o d o r Zsuzsanna voltak.

Az öngyilkosság előzményeit, a melyből kitűnik a tett oka, az összecsendült néptömeg a következőképen adja elő:

K e c s k é s János már a kora hajnali órákban ott állakodott a bejárónál és varta kedvesét R u s z n y á k Marit, a ki C z é g é n y Károly nevű napszámos embernél lakott kinn a kertben.

E g y P a t a k y Lajos nevű 10 éves fiút többször beküldött kedveséhez, hogy kihívassa. A leány mindannyiszor azt izente vizs-sza, hogy nem megyen, sőt sok sürgetésre egyszer azt is izente a fiutól, h o g y o t t e g y e m e g a f . . . é a h o l v a n .

De a boldogtalan Kecskés csak nem nyugodott és a kis fiút, kinek két krt is adott, még többször is beküldte a lányért és hizelgő szavakat izent Marinak.

De a leány még csunyább szavakkal válaszolt a szerelmes legénynek, mire Kecskés azt izente vissza a kis fiutól:

— M o n d d m e g f i a m, h o g y j ö j j ö n k i M a r i, m e r t i t t t a l á l j a h o l t a n k e d v e s é t ! S a z z a l s z i v e b e d ö f v é n a t ö r ö k k é s t, ö s z s e r o g y o t t a z á r o k b a n.

De legjobban beláthatni az öngyilkos szívébe és megudhatjuk az okot, mely végzetes tetteire ragadta, ha olvassuk azt a levelet, melyet édes anyjának hátrahagyott.

Lapunknak szűk tere nem engedi ma, hogy legapróbb részletekre, melyekről pedig bő tudomásunk van, kiterjeszkedjünk s így a levél első részét nem is közöljük.

A levél első részében csupán búcsút mond édes anyjának, bocsánatot kér tőle hogy neki bánatot szerzett, majd szakgatott, mondatokban holdról, csillagokról ábrándozik. Irja, hogy ők Marival együtt meghalnak. Egyesülnek a halálban. kéri anyját, hogy egy sirba temesse őket s ez legyen fájfájukra vése: Itt nyugszik K e c s k é s János és R u s n y a k Mari. — Majd így folytatja a levelet:

Isten hozzád édes anyám, engem elnézettel ettől a leánytól, de engemet eltítani nem lehet, csak a jó Isten tilt meg, mert mink egymást igazán, tiszta szívből, igazán szeretjük. Mariska is azt mondja, örömet hal meg velem együtt el is határoztuk. Ha édes anyám nem engedi otthon uri kvártélyban, akkor vasárnap délután mindketten meghalunk. Egy sirba temessenek bennünket. 24 deak énekeljen, katonazene szóljon stb. stb.

Ime világos a boldogtalan ifju tragédiája. — Elhatározták szerelme tárgyával, hogy meghalnak, mert a legény szülei ellenezték szerelmüket s mikor a leány eszéhez térve vonakodott vele meghalni és a hívásra ki-menni, megtette azt önmaga is.

Még élve szállították az öngyilkost a kórházba, hol ápolás alá vették, de életben maradásához nincs remény.

Táviratok,

Az erdélyi reformátusok háboruja.

Budapest, július 6. (A Debr. ered. táv.) Mint K o l o z s v á r r ó l jelentik, az erdélyi ve. ref. egyházkerület közgyűlése ma reggel 9 órakor vette kezdetét S z á s z -Domokos püspök és Báffy Dezső br. főgondnok elnöklése alatt. A gyűlésre igen sokan érkeztek, így: Bethlen Gábor és Bethlen Bálint grófok, Zeyk Dániel bráró, Bartha Miklós, K o v á c s Albert, H o r v á t h Gyula stb. stb. A gyűlés hangulata igen viharos Nagy szenzációt okozott Horváth Gyula és Kovács Albert m e m o r a n d u m a az e n y e d i k é r d é s b e n, melyben arra kéri B á n f f y br. főgondnokot, hogy vegye kezébe és tegye lehetővé egy komoly kölcsönös békének létesítését s a kolozsvári i n t é z e t f e n t a r t á s a u g y t e t e s s é k l e h e t ő v é, hogy ennek ne essék áldozatul az enyedi papnövelde hanem vágyona maradjon érintetlenül.

Budapest, jul. 6. (A Debr. ered. táv.) Mint egy K o l o z s v á r t t d. e. 11 órakor feladott távirat jelenti az egyházkerületi közgyűlésen kitört a vihar, midőn B á n f f y br. bejelentette, hogy K o l o z s v á r y Sándor igazgatótanácsos helye betöltendő. B e t h l e n Gábor gr. szigorú vizsgálatot követelt az egyházkerület v a g y o n á n a k k e z e l é s e t e k i n t e t é b e n.

Indítványát támogatta B a r t h a Miklós, a k i h e v e s e n m e g t á m a d t a a p ü s p ö k ö t, amiért börzejátékot folytat. Követelte hogy okmányokkal igazolt részletes számadást adjon az igazgató tanács. — Erre óriási zaj keletkezett, mely még még mindig csillapodott le s eddig határozatot hozni nem lehetett.

Ujdonságok.

* **Az Emke választmányi ülése.** Az Emke debreczeni fiókja szombaton délután gróf D é g e n f e l d József elnöklése alatt választmányi ülést tartott. A választmányi ülés legfontosabb tárgyát képezte, valjon az Emke helybeli fiókja részt vesz-e szeptember 8-án a Budapesten megtartandó kulturkongresszuson. A választmány elhatározta, hogy az igazgatóság és a választmány több tagja névszerint: gróf. D é g e n f e l d József, S i m o n f f y Imre kir. tan., K a r a p Mór, M á r k Endre, P é t e r Gábor, dr. M e d v e Zoltán, B é s z l e r Károly, R o n c s i k Lajos, B é s z l e r Lajos, D o n o g á n István és a nők részéről B e r g e r Henrikné képviselik az Emke debreczeni. fiókját; azonkívül felhívást intéznek a választmány többi tagjaihoz is, hogy csatlakozzanak s vegyenek részt a kongresszuson.

* **A Gönczy-egyesület a miniszternél.** A hajdumegyei Gönczy-egyesület az iskolaügyi kongresszuson a fővárosban időzvénszombaton délután W l a s i c s Gyula közoktatásügyi miniszternél tisztegett. A minisztert S i m o n Károly hajdu-hadházi ev. ref. tanító üdvözölte. Hangsúlyozta, hogy ők nagyrészt felekezeti iskolákban működnek, de állami tanítóknak érzik magukat, mert egy cél felé törekednek mindnyájan, s bár az Istennek különböző oltároknál áldoznak, a haza oltára körül mindnyájan egyesülnek. W l a s s i c s a z ó n o k b e s z é d é n e k é p p e n e r r e a r é s z é r e r e f l e k t á l t, örömet fejezvé ki, hogy a közös munka, közös feladatok érzése, a nagy czélok tudata ennyire ki van fejlődve a tanítói karban. Ezután a miniszter a megjelentek mind-egyikéhez néhány bizalmas szót intézve elbocsátotta a tanítókat.

* **Széchenyi basa Debreczenben.** A debreczeni tűzoltóság levelet kapott diszelnökétől, S z é c h é n y i Ödön basától, a konstantinápolyi tűzoltóság főparancsnokától, a ki azt írja, hogy augusztus első felében hazajön s ellátogat Debreczenbe is. A basa, ha jól emlékszünk, akkor járt itthon utoljára, a mikor atyja Széchenyi István gróf szobrát leleplezték, a minek immár tizenhat esztendeje.

* **A debreczeni tűzoltók a tűzoltó kongresszuson.** Jövő hó 15—16-án és 17-én tartják meg Budapesten az országos tűzoltó-kongresszust. A debreczeni önkéntes tűzoltótestület a kongresszuson S z i k s z a y Gyula főparancsnok, A. Nagy Gábor osztályparancsnok, D e r e k a s s y István tűzoltóegyleti orvos, M. B e r k ó János segédtsízt, V i s k y Sándor segédtsízt, V i n k l e r Mór segédtsízt, M o r v a y Sötér segédtsízt, B á l i n t Imre segédtsízt, M o l n á r Matyuszám segédtsízt. M a h l m e i s t e r Ádám segédtsízt fogják képviselni. A tűzoltók aug. 14-én este utaznak fel a fővárosba.

* **Egy lelkész temetése.** G y e n g e András henczidai ref. lelkész július hó 2-án 79 éves korában kísérté végső nyugalomra gyülekezete, melynek 50 éven keresztül hű lelkipásztora volt, ki az ottani szegényeknek valódi apja gyanánt viselte magát. Ő volt boldog emléktű Könyves T ó t h Mihálynak első káplánja, ki özv. Sámii Lászlónét, K. T ó t h Mihály mostoha leányát olvasni tanította, ki aztán később A m i e a név alatt egyik legtermékenyebb irónóvé fejlődött. — G y e n g e András, mint káplánt Debreczenben nagyon szerették s innen 1846-ban választották meg Henczidára, hol ez év április havában tartotta 50 éves jubileumát. Előtt 8 évvel, épen július 2-án temette el első feleségét Ó n o d i Teréziát s 8 év múlva épen azon a napon, az idvezültnek

életében nyilvánított óhajlásához képest K. T ó t h Kálmán debreczeni lelkész tartott halotti egyházi beszédet. — A temetésen 16 lelkész vett részt. A henczidai dalárda szabatosan énekelt s a sárnál F ö l d v á r y, Jenő segédlelkész mondott rövid sirbeszédet. Mint jellemének egyik kimagasló vonását említjük föl, hogy mikor K ö n y v e s T ó t h Mihályt elfogták, egykori káplánja főnökének fiát, Sámuel, e most képzett esztalgályos iparost, több éven át tartotta s nevelte s családjet mindvégig csaknem a magáénak tartotta. Egyszerű ember, de gyémánt-jellem volt. Nyugodjék békével.

* **Egy függetlenségi polgár halála.** A függetlenségi eszméknek újra egy törhetetlen hűségű bajnoka hunyta le örök álmra tegnap szemeit. Polgár N y i l a s István életének 77-ik évében 8 havi szenvedés után meghalt. Áldott legyen annak emléke, ki élt-halt a haza szabadságaért küzdő függetlenségi eszme diadalaért. Temetése holnap d. u. 3 órakor lesz a Bányás u. 2386 sz. háztól lesz. A halott földi részei a Kossuth utcái templomban tartandó gyászszertartás után a Kossuth-utcái temetőben helyeztetik örök nyugalomra. Béke lengjen porai felett! A temetést Dankó M. tem. int. rendezti.

* **Baleset a vasuton.** Budapesti lapokban olvastuk a következő hirt: Budapest felé haladó személyvonat utasait nagy izgalomba ejtette egy véletlen baleset, mely Püspökla-dány és Kaba állomások között a nyílt pályán történt. A vonaton számos tanférfiu utazott Budapestre a tanügyi kongresszusra, s ezek között H o s s z u Albert debreczeni gazdasági iskolai tanár, aki künn álldogált a kocsii folyosóján. A vonat egy zökkenése alkalmával Hosszu, eddig még ki nem derített módon kizuhant a kocsiból. A megdöbbenő jelet tanui kiáltozni kezdtek s F ü l l h i e r Béla igazgató megrántotta a vonat vészfékezőjét, mire a vonat rögtön megállott. A megrémült utasok a vonat személyzetével együtt Hosszu keresésére indultak s meg is találták csakhamar, mert ugyancsak futott a vonat után. Természetesen nagy örömmel fogadták, s beszállították a kocsiba. Szerencsére erősen vérző zúzódásokon kívül komolyabb baja nem esett.

* **Ősz nyáron.** Bus az idő, bus vagyok én magam is, dalogatja a költő, s valóban semmi sem képes annyira lehangolni az embert, mint a csunya időjárás. A tavasz, május hónapot, mindnyájan szeretjük, de ki örüljön neki, ha zivatarokat hoz magával és szeszélyességével elrassz mindenkint. Viszont lehetnek poétikus őszi napok, még az esőzés is jól esik olykor a lelkünknek, mert talán összhangzatban áll azzal a kedélyállapattal, a mi benne viharzik s olyankor fájna a rapsugaras idő, mert más emléket idézne föl. Ezeknek tehát megvan a magyarázatuk, de minek lehet az ilyen időt nevezni, mint a milyen a mostani! Sehol egy napsugar, sehol egy barátságos mosoly az égen. A csillagok esténként még feltűnőedeznek, de csak hamar eltakarja csillagukat egy-egy komor, sötét felhő. Azután semmi sem látszik az égből és megerednek az egek csatornái, hull a zápor, halálos őszi szürkeségbe borkolva az egész tájat és melancholikus gondolatokat támasztva az emberekben. A rossz kedv lehangoltsága úgy látszik már benne van alevegőben, magával hozza és viszi is magával az idő, a szerint, a mint változik s nekünk ha némileg fáj is, de legalább izgat. — A fürdőzés saisonja is megsza-

kadt, kinek lenne ilyenkor kedve a vízben lubickolni, hiszen megfogja a görös az ember lábát, vagy ott fagy meg a vízben. Egyszóval az idén a természet meg akarja czáfolni azt a theoriát, hogy négy évszak van egy esztendőben, a melyek szabályosan következnek egymás után. A télen számtalan tavaszi napunk volt; a tavaszt nem látták, hanem volt helyette egy kis ős, majd kánikula; most, nyáron ős van, s ha a természet következetes akar lenni, akkor már szeptemberben szánkázunk.

* **A földadó minimum és a választói jog** A választási joggal bíró polgárok összeírása alapján az összeíró küldöttségek sok helyütt önkényt megváltoztattak a választói jog alapját képező földadó minimumot. Perczel belügyminiszter ez ügyben rendeletet adott ki, hogy az 1874. XXXIII. tezik alapján tett összeírások irányadók. Azon községekre nézve melyekben urberiség nem létezik, a szomszédos urbéres község vétetett figyelembe. Az ekként egyszer megállapított földadóminimum meg nem változtatható csak a törvényhozás útján. A belügyminiszter tehát felhívja a küldöttségeket az esetleges helyesbítések es pótlások megtételére.

* **Patika mint korteseszköz.** A »Közegészségi Kalauz« című szaklapból vesszük át a következő sorokat, a melyek nagyon jellemzők a mostani helyzetre. Alig vették kezdetüket a választási mozgalmak, máris mintegy 16 helyről értesülünk, hogy az illető kormányparti jelöltek gyógyszerári jog kieszközlésével, vagy meg nem adásnak keresztülvitelével (már t. i. a hol mily irányban szükséges a protekció) igyekeznek maguk részére hódítani a választókerület befolyásos embereit. Egy gyógyszerár-tulajdonosnak pedig az is megígértetett, még pedig írásban foglalva, hogy a képviselőjelöltnek megválasztása esetén engedély fog kieszközölni egy »rheuma ellen szolgáló titkos szernek« a forgalomba hozhatóságára.

* **Heő-csabai cigányvirtus.** Julius 1-én a derek heő-csabai cigányok csatát rendeztek a baromvásáron. A dolog abból keletkezett, hogy a cigányok eladtak egy lovat Lakatos Antal bódvai lakosnak. A vásár csak ment volna valahogy simán, ámde az áldomáson, azon már alaposan összeharagultak a felek és ahol cigányok perelnek, ott okvetlen kell vekedésnek is lenni. — Így volt most is és midőn Lakatos uram kerekén kijelentette, hogy nem fizet áldomást, elhangzott a csatakiáltás és 5 cigány, névszerint Baraa Károly, Kolompár József, Sztójka László, Kolompár András és Baraa János nekiestek a szegény embernek és alaposan eldönggették. — Midőn a rendőrök megjelentek, meg vigan vekedtek a cigányok, de azért a kihallgatással a legártatlanabb arccal vallották, hogy ők egy ujjal sem nyultak Lakatoshoz. Az ügy áttételt a kir. járásbírószághoz.

Mulatság.

A polgári-kör mulatsága. A legmagyarabb s legnépesebb mulatságok egyike a polgári-kör júniája folyt le szombaton este a »Dobos« pavillonban. Ez alkalommal nem volt olyan látogatott mulatság, mint az előző években, mi az esős időnek tudható be. Mindazonáltal szép számú közönség volt jelen. Közéletünk jelesei közül jelen voltak gróf Degenfeld József főispán, Márk Endre, Ábrahám László t. főügyész, Király Gyula, Vecsey Imre, tanácsnokok, dr. Csáky János, dr. Orbán József, Roncsik Lajos városi l. aljegyző

s még számosan. Az első négyest 60 pár tánczolta. A mulatság Veres Tóni jóhírű zenéje mellett a legvidámabb hangulatban a hajnali órákig eltartott.

A tanügyi kongresszus.

Debreczen, július 6.

Péntek óta tárgyalja a jövőendő Magyarország fejlődésének alapjait képezendő kérdéseket a magyar tanító és tanár világ.

Teljes üléssel kezdődött pénteken a második orsz. egyetemes tanügyi kongresszus, a melyen kimondták, hogy a nevelésnek ez országban ezenfelül nemzeti irányúnak kell lennie. Szombaton már nyolcz szakosztályra vaiva szét vitatták meg ennek az egy új ezredév irányát kijelölő mellő programmnak részleteit.

A nyolcz közül kettő az, mely általános érdekű, az egyetemes tanitógyűlés és a kongresszus középiskolai szakosztályának ülése, mert ennek megállapodásai döntik el a jövő nevelési irányának alapját. Az elsőben elhatározták, hogy a népiszkolai tanítási nyelve kizárólag a magyar legyen a tanító tegyen e-küti arra, hogy a gyermekeket hazafis szellemben fogja nevelni.

A középiskolai szakosztály ülésének lefolyását az alábbiakban adjuk, itt azonban szükségesnek tartjuk kiemelni azt a nagy elismerést, mely a debreczeni tanárvilágot, Dóczy Imre főgimn. igazgató, a debreczeni tanári kör elnöke javaslatának egyhangú elfogadásával érte, a melylyel a magyar tanárok a mai gimnáziumi tanrendszer fenntartását az egységes középiskolai iránynyal szemben kimondták. A nevezetes ülés lefolyása a következő volt:

A középiskolai szakosztály tanácskozásán Beóthy Zsolt elnöklése mellett Geresi Kálmán (Debreczen), Hofer Károly, Vámosy Mihály, Gerevich Emil, Roth Márton (Igló) vitték az alnöki tisztet. — A jegyzői teendőket Szigetváry Iván dr., Balog Péter (Szolnok), Kardos Albert (Debreczen), Schönvitzky Bertalan (Pozsony) látták el. A rendkívül látogatott gyűlésen számos helgyvendően kívül jelen voltak: Berzevicsy Albert a képviselőház alnöke, Klamarik min. tanácsos, Heinrich, a kongresszus elnöke, — első tétel ez volt:

A középiskola tanulmányi rendje tekintettel hazánkra. Karmán Mór előadó hatásos beszédben vázolta a középiskola múltját és utalt a jövőben követendő irányra. A jelenlegi középiskolát szerinte sem tanterv, sem szervezetében nem szabad gyökeresen átalakítani, elég módosítani. — A nemzeti közművelődés egysége távolról sem vonja maga után a középiskolák egyformasítását.

Előadását többször tetszés szakította felbe és zajos éljenzés követte. Határozati javaslati egyhangulag fogadtattak el, csak a negyedikenél kellett szavazást provokálni, mivel ez magában foglalja az u. n. egységes középiskola elejtését. De nagy többséggel elfogadtattott.

A határozati javaslatok így hangzanak:

1. Középiskoláink fennálló tanrendje csupán tudatos továbbfejlesztést kíván, korántsem átalakítást.

2. A középiskola a közművelődésnek állván szolgálatában, nem pedig a szakszerű készülttségnek, első sorban a műveltség tartalmi elemeire köteles súlyt fektetni az irodalom széles körű ismertetésére, a társadalmi

és gazdasági élet sokágu feladatainak megértetésére, másodsorban áll a különféle készség és ügyesség megszerzése és csak végül, éppen a mulhatatlan szükség az elvont elméleti tájékozódás.

3. Magától érthető a műveltség nemzeti elemeinek ápolása, de éppen nemzeti életünk fejlődése akadna meg, ha az oktatás megelőzne vagy nagyon is hátrébe szoritna oly elemeket, melyek eddig egységes alapul szolgáltak az emberiség és így nemzetünk műveltségének is.

4. A középiskolai oktatás egysége csupán úgy biztosítható, ha a különböző középiskolák a fővonásokban azonos tanrendet követnek, de egyébként szabadságot nyernek akár nyelvisi, irodalmi, akár természettudományi és technikai tekintetben a maguk köré bővíteni. Azonban az egy intézetbe járó ifjuságnak bármilyen szétválasztása elkerülendő.

5. Társadalmi vagy tanulmányi jogosultság tekintetében ne legyen semmi különbség a középiskolák különböző ágai között.

A kérdésnek második előadója Dóczy Imre, a magyar gimnázium fejlődését tüntette föl markans vonásokban, hogy mint vált tisztán latin iskolából a nemzeti szellemnek is melegágyává és a gyakorlati követelményeknek is kielégítője. Előadása után egyhangulag tette magáévá a szakosztály a következő határozati javaslatokat:

1. a gimn. neveléssúlypontja a z irodalmi képezésre, még pedig a klasszikus irodalomra, mint egyetemes emberialapra, másfelől a magyar irodalomra mint a nemzeti öntudat és műveltség alapjára helyezendő, de emellett a reál tudományoknak is megfelelő hely biztosítandó a tantervben.

2. a) A nemzeti irányú nevelést szélesebb körben kell érvényre jutatni, b) Helyre kell állítani: a klasszikus irányú nevelés egységét és a görög pótló tanfolyam nagyrészt a közös tantervbe kell illeszteni, c) a reáltgyak tantervét az általános műveltség közös alapjainak biztosítása végett közelebb kell vinni a reáliskola tantervéhez.

Rombauer Emil lett volna a harmadik előadó, de közbejött akadályok gátolták előadása megtartásában. Gondolatmenetét Kármán dr. közölte, aminek alapján kimondotta a szakosztály, hogy 1. a reáliskola tantervében megszüntetendő a tagozás, vagyis az alsó négy osztály ne alkosson bizonyos befejezett egészet. A 2. javaslat némi módosítással úgy fogadtattott el, hogy a latin nyelv tanulására találjon alkalmat minden reáliskolai tanuló és tehessen e nyelvből érettségi vizsgálatot a saját intézetében.

A szakosztály második tételére Beóthy Zsolt, az elnök vállalkozott; ez időre átadta előki székét Geresi főigazgatónak. Azt fejtegette, hogy mennyire szüksége van a középiskolának a művészeti képzésre, egyrészt, hogy az ifjuság minél több önzetlen jellemvonással kerüljön ki az életnek köznapi, anyagi harczába, másrészt hogy a magyar iskola a magyar művészet emlékeivel, százados művészeti történetünk fegyvereivel folytathassa hódító kulturális hivatását a hazában. — A szakosztály nagy lelkesedéssel fogadta el összes határozati javaslatait, melyek közül idiktatjuk a fontosabbakat:

1. A tanárképzés gondoskodjék róla, hogy a filológiai és a történelem földrajzi szakjelöltjei alapos művészettani és művészettörténeti képzésben részesüljenek.

2. E szakok középiskolai tanárai fordítanak kellő figyelmet a művészeti mozzanatokra, ismertessék meg a magyar művészet fejlődésének legkiválóbb alkotásait.

3. Minden középiskolában legyen művészeti gyűjtemény gipszöntvényekből, metszetekből stb.

A szakosztály az összes előadónak köszönetet szavazván, kedvre halasztotta a többi tétel tárgyalását.

Tanügy.

Beiratások a budapesti állami ipariskolában.

A budapesti állami középiskolában, VIII Népszínház-utca 8. szám a jövő iskolai évre való beiratások szeptember hó 20. napjától 24-ig tartanak.

Az intézetbe rendes tanulóul felvételnék azok a 15 évet betöltött ifjak :

a) kik a polgári iskola gymnasium vagy realiskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, amelyek az ipariskola első évfolyamának fő tantárgyait képezik, ezek: a magyar nyelvtan számtan és algebra, mértan és mértani rajz.

b) Iparossegédek és mind azok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készütséget tanusítanak.

c) Rendkívüli tanulóul felvételnék egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanuló számárá szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatu bizonyítványuk van, továbbá kik a megkívánt ismereteket kellően igazolják.

A beiratáshoz a tanulóul szülei, gyámjaik vagy rokonaik kíséretében tartoznak megjelenni.

A felvételnél először jelentkező tanulóul tartoznak előmutatni az elvégzett középiskolai, vagy más iskolai osztályokról szóló összes bizonyítványikat s az intézeti orvos bizonyítványával igazolni azt, hogy ép, erős és egészséges testalkotásuak.

Általában megkívántatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, de legalábbis azon két havi nyári szünidő alatt, amely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen.

Az intézetnek öt szakosztálya van, az építészeti, gépészeti, vegyészeti, fémvasipari s a faipari szakosztály.

A beiratási díj 2 frt, a tandíj félévénként 10 frt.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Az állami ipariskola igazgatósága.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál.

1. Major Sándorné, Fáy Mária veszi Dalmi Istvánné Boros Sára és társaitól ezeknek 1028 sz. a. házukat 1800 frtéért.

2. Szücs Gergely és neje veszik Szücs Istvántól ennek 3013 sz. a. házukat 700 frtéért.

3. Boros Márton és neje veszik Mezey Juliánna Scheppel Mihálytól és társaiktól ezeknek ondódi földjüket 4000 frtéért.

4. Kolossa Ádám és neje veszik özv. Szabó Györgyné Somosi Juliánától és társaitól ezeknek ujosztású földjüknék 7/8-ad részét 113 frt 75 kréért.

5. Németi László és neje veszik Kuczik Gábor és nejétől ezeknek 3 hold területű majorsági földjüket 1200 frtéért.

6. Halász István és neje veszik Kéki Sándor és nejétől ezeknek ondódi földjüket 700 frtéért.

7. Szabó Péter vészi Molnár Istvántól ennek ujkerti szőlőjét 2200 frtéért.

8. Vértesi Gábor és neje veszik Varga Lajos és nejétől ezek boldogfalvai kerti szőlőjüket 1620 frtéért.

9. Naemiczky Elek és neje veszik Papp Ferencz és nejétől ezeknek homokkerti szőlőjüket 650 frtéért.

Budapesti gabonatözsde.

július 4.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg
Bánsági ó	75	—	76	—
>	77	6.45	6.55	78
>	79	6.60	6.70	80
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
>	77	6.50	6.60	78
>	79	6.65	6.75	80
Pestvidéki ó	75	—	76	—
>	77	6.45	6.55	78
>	79	6.60	6.70	80
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
>	77	6.45	6.55	78
>	79	6.60	6.70	80
Bácskai ó	75	—	76	—
>	77	6.55	6.65	78
>	79	6.70	6.80	80
Észak magy	75	—	76	—
>	77	—	78	—
>	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram.
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.00
> második uj	—	5.90
Árpa takarmánynak >	60—62	4.40
> égetni való >	62—64	0.00
> serfőzdei >	64—66	6.15
Zab >	39—41	6.00
Tengeri búsa >	—	3.80
> más nemű >	—	3.75
Repeze búsa >	—	0.00

Kőbányai sertés-piacz.

július 4.

Hízott sertés árak : 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klgm súlyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) — krig. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. — súlyban 46—47 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmig terjedő súlyban) — krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 45 krtól 46 krig. Közép (páronként 220 — 280 klgmig terjedő súlyban) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő súlyban) 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli súlyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 200—260 kgr. súlyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgm. terjedő súlyban 44—45 krig. Sertés létszám: 1896 évi júli hó 2-ik napján volt készletben 8362 drb. 1896. július hó 3. napján felhajtott — drb. 1896 július 3. napján elszállított 43 drb. 1896. évi július hó 4-ik napjára marad 8319 Sertés forgalom üzletirányzata lanyha

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá : CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 105

Mi a jelszó?

Folytatás.)

A nő erre az esetlen vádra egészen elvesztette hidegvérűségét :

— Hazudsz, semmirevaló! kiáltott mérgesen — mi közöm neked Bergmannhoz?

Ottó azonban egészen másként fogadta a vádat. Ő már akkor is, midőn Malvine iratára Bergmann életben kellett hagynia, gyanut táplált Teréz ellen, mert el nem képzelheté, ho-

gyan bocsáthatja Malvine szabadon Bergmann, kit halálra szánt? Midőn Malvintől azt hallotta, hogy Villám akarja így, megnyugodott benne. De Malvine másodsor is cselet szőtt Bergmann ellen, hatalmába akarja keríteni minden áron, sőt halálát akarja s erre nagy oka van. Ime már most megint visszavonja parancsát s abban hagy mindent!

Ottó ezt természetesen föl nem foghatta s azt gondolta, hogy vagy Villám, vagy Bergmann, de valamelyik a kettő közül megvesztette Terézt, az altiszt közbeszólása ürügyül szolgált, hogy dühét kiönthesse :

— Takarodjál szemem előtt, boszorkányfajzat! Majd még számadásra votunk; most köszönd életedet annak, hogy urnőnk gyanuját eddig kikerülted.

A nő szó nélkül fordult meg, felült lovára s elvágtatott.

— Ha ti nem hisztek, gazemberek! — mormogá utközben — majd hisz Villám. Szerencsére nem messze van ide. Vele úgy is kell találkoznom. Bergmann levelét neki küldi el Malvine, ez a levél majd igazolni fog Villám előtt, hogy a mit elbeszélek neki, mind igaz. Várjatok semmirekélők! majd hátatokra hozom a guerillák körmeit. De előbb a családot kell menekülésre bírom; mert ezek a vadak itt előbb a városban lesznek, mint Villám.

A major előtt megállt.

— Ide is be kell néznom.

Néhány percz múlva a csapat kapitánya előtt állt.

— Vonuljon ön vissza nyugot felé, kapitány! Az említett eszásári társzekerek, melyeknek elfogására ide rendeltetett, más irányban vonultak, önre tehát itt nincs többé szükség.

Azonkívül egy óra járásnyira háromszáz szerzsán tanyázik s idejőnek szállásra. A tulnyomó erő elől tanácsos lesz kitérni, sőt ez parancs.

— Kicsoda ön?

— Én az éji holló követe vagyok.

— Jól van. Egyéb mondani valója nincs?

— Nincs.

— Jól van!

A nő tovább nyargalt s magában mormogá :

— Jobb szerettem volna ugyan ezeket a kastélyba rendelni; de Malvine meghagyta, hvgy minden vérontásnak elejét vegyem.

Ezzel a Mártonfyék kastélya felé vágatott.

A kapitány pedig összegyűjté embereit.

— Fiúk! azt mondják nekünk, hogy fuscunk meg háromszáz szerzsán elől. Van-e kedvetek retirálni?

— Egy tapodtat sem megyünk!

— De azok háromszázan vannak.

— Ha háromzezen vannak is.

— No jó. Hát bevárjuk őket.

Ezzel elrendezé embereit.

A nő pedig sietve lépett be Mártonfyékhoz.

— Uram! szedjék össze rögtön minden becsesebb holmijokat, üljenek rögtön kocsira s meneküljenek nyugot felé; a honvéd csapat is arra fog vonulni; tulnyomó ellenséges csapat jön, 300 ember és egyenesen a Mártonfyház vesztére.

— Mit akarnak velünk? kérdé csodálkozva Mártonfy.

— A szerzsán vezér alakjában egy szenvedélyes fiatal ember rejtezik, ki Berta kisasszonyt akarja elrabolni. Siessenek. Én most egyenesen a Villámvezérhez nyargalok. Ő a szomszéd erdőségben tanyázik ma reggel óta. Legalább megakadályozom általa üldöztetésüket. De siessenek.

Ezzel elrohant a nő.

Az öreg Mártonfy ismerte Bergmann szenvedélyét Berta iránt, Károly nem tudta, talán nem is akarta titkolni szerelmét ama napokban, midőn a hazában még béke volt s ő remélhette a leány kezét. Most e váratlan hír halatára az öreg ur első gondolata Károly volt.

Nyugodtan lépett Berta elé s kérdezé :

— Berta! tudod-e, ki ez a szerzsán?

— Tudom: Bergmann, a hazaáruló.

— Akarsz-e futni előle?

(Folyt köv.)

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat	reggel 4 ó
Budapest-felé gyorsvonat	reggel 8 ó 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután 12 ó 36 p.
	este 10 ó 31 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé ¹⁾	délután 3 ó 48 p.
	minden kedden déli 12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó 15 p.
Szatmár-M-Sziget felé	délután 4 ó 07 p.
	este 8 ó. — p.
Szatmár-M-Sziget felé	éjjel 3 ó 05 p.
	reggel 5 ó 30 p.
Csak Szatmárig	reggel 8 ó 25 p.
Miskolc-Kassa felé ²⁾	este 8 ó 05 p.
Miskolc-Kassa felé ²⁾	este 8 ó 05 p.
Szerencs-S-A-U-Kassa felé d. u.	4 ó 02 p.
H-Böszörmény-B-Szt-M. felé máv-ról	reggel 5 ó 28 p.
	vásártérről 5 ó 51 p.
	máv-ról délután 3 ó 57 p.
	vásártérről 4 ó 10 p.
F-Abony felé máv-ról	reggel 4 ó 42 p.
	vásártérről 5 ó 00 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.	4 ó 12 p.
	vásártérről d. u. 4 ó 24 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó 17 p.

Budapestre érkezik:

a reggel 4 ó. indul) személyvonat déli 12 órakor.
 a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután 1 ó. 50 p.
 a déli 12 ó 36 p. sz. v. este 8 ó. 10 p.
 az este 10 ó. 31 p. reggel 5 ó. 45 p.

¹⁾ P-Ladánytól gyorsvonat.²⁾ Közvetlen kocsit Miskolcra át Budapestre.

Budapestről—Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó 47 p.-kor érk. személy v. reggel 9 ó. 40 p.
 az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó. 15 p.
 az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este 7 ó. 05 p.
 az 2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökladányig
 gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.
 A reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este 11 ó.

Debreczenre érkezik

Budapest-Nagyvárad felől	délután 5 ó 47 p.
	gyorsvonat este 7 ó 09 p.
	reggel 2 ó 40 p.
N-Vára-P-Ladány	reggel 6 ó 12 p.
M-Sziget-Szatmár felől	reggel 7 ó 30 p.
	délután 12 ó 16 p.
	este 10 ó 16 p.
Csak Szatmárról	este 8 ó 58 p.
Kassa-Miskolc felől ¹⁾	reggel 8 ó 07 p.
Kassa-S-A-Ujhelv-Szerencs felől	déli 12 ó 21 p.
Kassa-Miskolc felől	este 7 ó 50 p.
B-Sz-M-H-Böször. felől vásártérről	reggel 8 ó 09 p.
	máv-ra 8 ó 17 p.
	vásártérről este 6 ó 40 p.
	máv-ra este 6 ó 49 p.
F-Abony felől vásártérről délután	5 ó 23 p.
	m. a. v.-hoz 5 ó 32 p.
Ohat-Köcs-Polgár	vásártérről reggel 7 ó 50 p.
	m. a. v.-hoz 8 ó p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.	

¹⁾ Közvetlen kocsit Bp-ről Miskolcra.

Előkelő életbiztosító intézet,

amelynek a vidéken már nagy fenálló üzlete s incassója van Debreczen és vidéke részére tekintélyes a szervezésben s üzletszerzésben jártas

főügynököt keres.

Szíves ajánlatok kéretnek a **jövendőleges állás** jelleg alatt **Goldberger A. V.** hirdetői irodájába Budapest IV. váczai utca 9. sz.

Sűrőny-csim: Haller Stanislaw.

Nemes asztali kövi-rákok.

A legdelikátabb asztali minőség, fekete, finomhéjú vörös ollókkal folyton szállít friss minőségben, rögtön a fogás után, kezeség mellett az eleven érkezésért **vám- és portamentosen** bárhová 5 kilós kosárkákban (netto 4 klg.) a legjobb csomagolásban:
 100-120 db leveles-rák frt 2.80
 60-70 » asztali-rák » 3.80
 40-45 » solo-rák » 4.80
 30-32 » óriási solo-rák ff. 5.80

HALLER B. Stanislaw (Galiczia).

A rendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.

Pályázat hirdetése.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter Urnak 1896. évi június hó 25-én 57661-VI. b. sz. a. kelt magas rendelete következtében a nagykallói m. kir. orsz. tébolydánál eszközözlendő:

I. Atalakító és építő 64.051 frt 76 krral előirányzott munkálatok továbbá

II. Gőzfűtési, vízvezetési és csatornázási 20.027 frt 76 krról előirányzott munkálatok elkészítésére az alábbi pontokban felsorolt, valamint a vállalati általános különleges és kiegészítő feltételek mellett nyilvános árlejtő ajánlati pályázatot hirdetek.

1. A pályázatban részt vehet minden magyar honpolgár, ki legalább építőmesterei képesítéssel bír. Előnyben részesülnek hasonló árak ajánlatja mellett oly képesített építőmesterek, kik valamely nagyobb építkezésnek általt. történt végezését igazolják.

2. Az összes építési és átalakító munkálatok csak egy vállalkozónak vagy cégnek adhatók ki, kivétel a II. pont alatti munkák képeznek, melyekre külön ajánlat adandó. Egyes munkálatokat alvállalatba adni nem szabad.

3. Csak azon ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek az eredeti úrlapokon, az összes feltételeknek megfelelően nyújthatók be. Az e czélra szükséges úrlapok határozott árért a vállalkozók rendelkezésére bocsátatnak kik a költségvetési összeggel szemben leendő engedményüket beütkkel és számokkal kiírt százalékokban kötelesek beírni. A költségvetési úrlapok szövegén változtatni tilos. Az építési tervek egy-egy másolat példánya a műépítésztől egységes áron kívánatra kiadatik, míg a közszemlére kitett átalakítási építési, gőzfűtési, vízvezetési és csatornázási terveket vállalkozók a maguk részére részben vagy egészben lemásolhatják.

4. A sajátkezűleg aláírt ajánlatban világosan és olvashatólag kitéendő: az ajánlattevőnek teljes neve, polgári állása és lakóhelye; ha czélj ajánlkozik; ez esetben a cégnek neve, és annak hitelesített cégjegyzék kivonata is csatolandó. Az ajánlatnak tartalmaznia kell továbbá: az ajánlattevő abbéli nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az általános, különleges és kiegészítő vállalati feltételeket, az építés helyét s a helyi viszonyokat ismeri, elfogadja, illetve magára nézve kötelezőknek elismeri.

5. Ajánlattevő tartozik ajánlata beadása előtt a vállalati általános, különleges és kiegészítő feltételek egy-egy példányát aláírni.

6. Az építkezésre vonatkozó összes műszaki műveletek és feltételek Nagy-kallóban a m. kir. orsz. tébolyda igazgató főorvosánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyan-csak tőle fognak a költségvetési úrlapok is a jelentkező vállalkozóknak kiadotni, valamint nála irandók alá a vállalati összes feltételek is.

7. Ajánlattevő tartozik ajánlati összegének 5%-át készpénzben vagy a kormány hatóság által kijelölt óvadékképes értékpapírokban a nagy-kallói orsz. tébolyda igazgató főorvosához bántéppénz gyanánt előzetesen fizetni és az erről szóló nyugtát az ajánlatához csatolni.

8. Az ötven krajczáros bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlat a nagy-kallói m. kir. orsz. tébolyda összes átalakító és építő munkáira » vagy ajánlat a nagy-kallói orsz. tébolyda gőzfűtési, vízvezetési és csatornázási munkáira » címzéssel megjelölt ajánlatok jelen hirdetés kelteől számítandó négy hét alatt azaz a folyó 1896. évi július hó 27-ének délelőtti 10 órájáig a nevezett intézet igazgató főorvosánál nyújthatók be. A beérkezett ajánlatok az intézet irodájában ugyanaz nap délutáni 3 órakor fognak felbontatni.

9. A feltételeknek meg nem felelő, távirati; vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fogadotnak el.

10. A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter úr a benyújtott ajánlatok között való választó jogát vagy új pályázat kiirhatását magának fenntartja.

11. A beadott ajánlat az ajánlatot tevőkre a beadáskor a nagy-kallói m. kir. orsz. tébolydára nézve pedig a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urnak az ajánlatok felett hozandó, jogerőre emelkedett határozata alapján lesz kötelező. Ezen idői azonban az összes ajánlattevők ajánlataikkal és bántéppénzükkel lekötve maradnak.

12. A pályanyertes vállalkozó köteles 5%-nyi bántéppénzét az értesítésben kitűzött határidő alatt 10%-ra kiegészíteni és a vállalati szerződést aláírni.

Kelt Nagy-Kallóban 1896. évi június hó 29-én.

Dr. Borosnyói L. Béla

igazgató főorvos.

ÜZLETI KÖNYVEK

nagy választékban kaphatók

HOFFMANN és TÁRSA könyvnyomdájában

Főpiacz, a főpostával szemben.

Értesítés.

A Margitta és Köbölkut környékén tartandó hadgyakorlatok alkalmával a cs. és kir. 17. számú gyaloghadosztály csapatai részére 1896. szeptember hó 2-től 12-ig a husszükséglet biztosítása végett tárgyalás fog tartatni.

Ezen tárgyalás a cs. és kir. 17. gyaloghadosztály hadbiztosságánál 1896. július hó 22-én délelőtti 10 órakor tartatik meg.

Az írásbeli, 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok a föntnevezett időpontig a hadosztály hadbiztosságához (Nagyvárad ör-utca 390. szám) nyújthatók be.

Az ajánlat a marhahusra (ökörhúsra) kilogrammonként teendő s azon határozott kijelentést kell tartalmaznia, hogy az ajánlattevő a szállításra vonatkozó föltételeknek magát aláveti.

Ezen föltételek Nagyváradon a hadosztály hadbiztosságánál, Debreczenben a cs. és kir. ágynemű fiók raktárnál s végre Margittán a községi előjáróságnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagyvárad, 1896. június hó 25.

A cs. és kir. 17. számú gyaloghadosztály hadbiztosságától.

Nyomatott Hoffmann és Tarsa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.